

การเก็บได้ชีงทรัพย์สินหาย : ประโยชน์และโทษตามกฎหมาย

พิญลัย วิทูรย์ปัญญาภุกุล *

บทนำ

หลายท่านคงจะคุ้นเคยกับข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์ที่มักมีการเผยแพร่ข่าวของผลเมืองดีที่สามารถเก็บได้ชีงทรัพย์สินหาย หรือของมีค่าต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊ค สิร์ออยด์ ห้องคำ หรือการเปล่าสถาบัน เพชร เงิน โดยผลเมืองดีเหล่านี้ก็มักจะได้รับรางวัลจากบุคคลที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นเงินจำนวนหนึ่ง ผลอันไม่เป็นธรรมจากการทำดีนี้เองที่ทำให้คนส่วนใหญ่ในสังคมคิดว่ารางวัลที่ได้รับมา มีมูลค่าไม่มากเท่ากับสิ่งที่เข้าเก็บได้

จะเห็นได้ว่าเรื่องที่ยกมาเนี้ยแท้จริงแล้วไม่ได้เกี่ยวข้องกับหลักทางคិลธรรมเท่านั้น แต่การเก็บได้ชีงทรัพย์สินหาย ได้นั้นยังเกี่ยวกับเรื่องของกฎหมายโดยตรงอีกด้วย¹

ดังนั้น เห็นสมควรที่จะมีการส่งเสริมความรู้เบื้องต้นทางกฎหมายเพ่งและกฎหมายอาญาเกี่ยวกับคลที่ว่าไป ในเรื่องการเก็บได้ชีงทรัพย์สินหาย มีประเด็นทางกฎหมายที่จะกล่าวถึงนี้สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเด็นเดียว กันคือ การเก็บของตกหายตามประมวลกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ และการเก็บของตกหายตามประมวลกฎหมายอาญา

1. การเก็บของตกหายตามประมวลกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ ก่อนอื่นต้องมาทำความเข้าใจในคำว่า ของตกหายหรือเก็บได้ชีงทรัพย์สินหายว่าคือ ของที่มีเจ้าของแต่เจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิเหนือของนั้นไม่ทราบว่า ของนั้นอยู่ที่ไหน หามาเจอ หรือหากไวย์ที่ได้² โดยที่เจ้าของยังมีกรรมสิทธิ์ในของนั้นอย่างบริบูรณ์ บุคคลที่เก็บ ได้จะไม่มีสิทธิใดๆ ในทรัพย์สินหายที่เก็บได้นั้นทรัพย์สินหายนั้นต่างจากของที่ไม่มีเจ้าของ³ เพราะของไม่มีเจ้าของคือ เจ้าของได้สละกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือไม่ต้องการได้ของนั้นแล้ว ทรัพย์สินไม่มีเจ้าของ คือทรัพย์สินที่เจ้าของทิ้งแล้วนั่นเอง ใครอย่างใดก็เข้าไปเก็บเอาได้ นึกถึงของที่อยู่ในถังขยะนั้นลิคือของที่ไม่มีเจ้าของ ใครต้องการก็ไปเก็บเอา

การปฏิบัติตามประมวลกฎหมายเพ่งและพาณิชย์เมื่อเก็บได้ชีงทรัพย์สินหาย ได้ ผู้ที่เก็บทรัพย์สินหาย ได้มีหน้าที่ตามประมวลกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1323 ต้องดำเนินคดี⁴ คือ

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาаницิตศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

¹ ประมูล สุวรรณศร, อธิบายประมวลกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์, น.156.

² บัญญัติ สุชีวะ, คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์, น.170-171.

³ เสนีย์ ปราโมช, อธิบายประมวลกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ กฎหมายลักษณะทรัพย์, น.241.

⁴ เรื่องเดียวกัน, น.242.

1. ส่งมอบของนั้นแก่เจ้าของ หรือผู้ที่มีสิทธิจะได้รับของนั้น
2. แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิได้รับของนั้นโดยเร็ว
3. ส่งมอบของนั้นแก่เจ้าพนักงานตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น ภายใน 3 วัน และแจ้งถึง พฤติการณ์หรือเบาะแสที่ทราบเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการตามหาด้วยตัวเจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิได้รับของนั้น

ถ้าไม่ทราบตัวเจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิได้รับของนั้นให้ทำตาม ข้อ 3. ได้กำหนดคือส่งมอบแก่เจ้าพนักงาน ตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น อีกทั้งผู้ที่เก็บทรัพย์ลินหายได้ต้องรักษาของนั้นไว้ด้วยความระมัดระวัง

1.1 สิทธิได้รับรางวัลจากเจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิได้รับของนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1324 คือเรียกเอารางวัลจากผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิได้รับของนั้น เป็นจำนวนร้อยละ 10 แห่งค่าของ จาก 30,000.-บาท (เช่น ของตกหายมีค่า 30,000 บาท ผู้เก็บได้จะได้รางวัล 3,000 บาท) ถ้าของตกหายมีราคา สูงกว่า ๓๐,๐๐๐.-บาท ให้คิดเอาอีกร้อยละ ๕ ของจำนวนเงินที่เกินจาก 30,000.-บาท เช่น ทรัพย์ลินหายมีค่า 50,000 บาท ผู้เก็บได้จะได้รางวัลจาก 30,000 บาท คือ 3,000 บาท ๒๐,๐๐๐ บาท หลังจะได้ 1,๐๐๐ บาท รวมจะ ได้รางวัลทั้งสิ้น 4,๐๐๐ บาท

ถ้าผู้ที่เก็บของตกหายได้ นำของที่เก็บได้ส่งเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น ให้เจ้าของ ทราบหรือผู้ที่มีสิทธิได้รับของนั้น เลี้ยเงินเพิ่มต่างหากจากรางวัลที่จะต้องให้อีกร้อย 2.5 แห่งค่าของของตกหาย เป็นค่าธรรมเนียม แต่ค่าธรรมเนียมนี้จำกัดไว้ไม่เกิน 1,๐๐๐.-บาท ยกเว้นกรณีผู้ที่เก็บของตกหายได้ไม่ทำตาม หน้าที่ที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1323 ผู้นั้นไม่มีสิทธิรับรางวัลตามกฎหมาย เช่น เก็บได้แล้วไม่ส่งมอบของนั้นคืนเจ้าของ ไม่แจ้งเจ้าของ หรือส่งมอบแก่เจ้าพนักงานตำรวจ ย่อมไม่มีสิทธิได้รับรางวัล

อีกกรณีที่สำคัญคือ ถ้าไม่ใช่องค์กรทางการผู้เก็บให้เก็บย้อมแม่สิทธิได้รับรางวัลเข่นเดียวกันกล่าวคือเจ้าของ ไม่ได้ทำตอก ไม่ได้ทำหาย แต่ว่าไว้แล้วยังไม่ได้มาเอาเพรากถูกกักตัวไว้เพื่อตรวจโรคก็ไม่สามารถรับรางวัลตามที่ กฎหมายกำหนดได้ เว้นแต่จะให้รับตามที่เจ้าของได้ให้มา⁵

1.2 สิทธิได้ทรัพย์ลินหายนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของตัวเอง ผู้ที่เก็บของตกหายได้ต้องทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1323 (เป็นเจ้าของในทรัพย์ลินหาย) หากเจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิได้รับของนั้น ไม่เรียกเอาของนั้น回去ใน ๑ ปี นับแต่วันที่เก็บได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1325 วรรคแรก

1.3 ทรัพย์ลินหายที่ไม่มีผู้เรียกเอาเป็นโบราณวัตถุกรรมสิทธิ์ได้แก่แผ่นดินเสมอ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1325 วรรคสอง แต่ผู้ที่เก็บของตกหายได้มีสิทธิได้รับรางวัลแห่งค่าของของนั้น ร้อยละ 10 จากราคาของวัตถุโบราณนั้น (เช่น ของโบราณนั้นมีค่า 1,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้เก็บได้จะได้รางวัล 100,๐๐๐ บาท) โบราณวัตถุ⁶ หมายถึง ของที่เป็นของเก่าไม่ว่าจะเกิดตามธรรมชาติ หรือเกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ ของ นั้นมีประโยชน์ทางคิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ดูพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ คิลปวัตถุ และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พ.ศ.2504

⁵ ประมูล สุวรรณศร, อธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์, น.159.

⁶ บัญญัติ สุชีวะ, คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์, น.174-175, ประมูล สุวรรณศร, อธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์, น.160.

1.4 ของตก หรือทิ้ง ทะเล ทางน้ำ หรือน้ำซัดขึ้นฝั่ง ต้องบังคับตามกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการนั่นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1326 เช่น พระราชบัญญัติเดินเรือในน่านน้ำสยาม พ.ศ.2456⁷ มาตรา 127-129 ถ้ายังมีกรณีที่ไม่สามารถบังคับได้ ให้นำเอาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4 วรรคสอง คือ เอามาเทียบเคียงและบังคับ ส่วนใหญ่แล้วของที่ตกน้ำแล้วจะบังคับอย่างไรไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ซัดเจน แต่เนื่องจากของที่ตกน้ำแล้วเจ้าของจะคิดว่าไม่มีทางได้คืนมา หรือเรียกว่ายา ว่าเจ้าของมีเจตนาลละกรรมสิทธิ์แล้ว จึงได้เห็นกันเนื่องๆ ว่าจะมีคนมาดำเนิน หรือร่อนหาของมีค่าในน้ำ เพราะถือว่าของที่ตกน้ำนั้นไม่มีเจ้าของแล้ว คนที่เก็บได้จึงได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

1.5 ของมีค่าที่ซ่อนหรือฝังไว้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1328 โดยของมีค่านั้น ตามคำพิพากษาฎิกาที่ 110/130⁸ มีการแบ่งทรัพย์แผ่นดินออกเป็น 3 สถาน คือ 1. ของมีค่าราคามาก 2. ของที่เป็นโบราณวัตถุหรือของประหลาด 3. ของไม่มีค่า และยังต้องไปดู พระราชบัญญัติโบราณสถาน พ.ศ.2504 มีข้อที่ต้องสังเกตว่าของมีค่านั้นจะต้องซ่อนหรือฝังไว้ ไม่เป็นที่เห็นได้โดยง่าย ถ้าเห็นได้โดยง่ายจะเป็นเรื่องของของตกหายไป ซึ่งของมีค่าที่ซ่อนหรือฝังไว้มีผู้เก็บได้และไม่มีผู้ใดอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ การมีสิทธิ์แห่งของนั้นหากเป็นของแผ่นดิน ผู้ที่เก็บได้ต้องส่งมอบของนั้นแก่เจ้าหน้าที่อื่น เมื่อส่งมอบแล้ว มีสิทธิได้รับรางวัล 1 ใน 3 แห่งค่าของทรัพย์สินนั้น (เช่น ของนั้นมีค่า 900,000 บาท ผู้เก็บได้มีสิทธิรับรางวัล 300,000 บาท)

2. การเก็บของตกหายตาม ตามประมวลกฎหมายอาญา คือ ต้องรับโทษทางอาญา

2.1 ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 บัญญัติว่า ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 6,000.-บาท

การเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปนั้นรวมถึงทรัพย์ที่ผู้อื่นได้ครอบครองทรัพย์ไว้แทนเจ้าของตัวจริงก็ได้ ดังนั้น การเก็บทรัพย์สินหายได้แล้วเอาไปโดยต้องการเก็บไว้เป็นของตัวเอง ย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์และต้องรับโทษทางอาญาคือจำคุกตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 ได้ เพราะหากเจ้าของทรัพย์สินนั้นยังติดตามหาคืนของนั้นคืนได้อยู่ (เจ้าของทรัพย์อยู่ใกล้ทรัพย์ตกหายและกำลังติดตามหาของที่ตกหายนั้น⁹ เช่นเจ้าของกระเบื้องเงินนั่งดูหนังแล้วทำการเบื้องเงินหล่นผู้เก็บได้นั่งอยู่ข้างๆ จึงเก็บเอาไว้เป็นของตัวโดยไม่บอกเจ้าของ¹⁰ โดยต้องดูสภาพทรัพย์ เหตุการณ์ เวลา และพฤติการณ์ของเจ้าของทรัพย์ประกอบด้วย) เช่น คำพิพากษาฎิกาที่ 1360/2503 ทรัพย์สินหายเป็นเรื่องที่ทรัพย์หลุดพ้นไปจากความยึดถือของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยมิได้ตั้งใจไม่ใช่เรื่องลละการครอบครอง ผู้ใดเก็บเอาทรัพย์นั้นไป จะเป็นลักทรัพย์หรือยกยอกทรัพย์สินหาย ต้องพิจารณาตาม

⁷ เลนีย์ ปราโมช, อธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายลักษณะทรัพย์, น.249.

⁸ เรื่องเดียวกัน, น.253-254.

⁹ ทวีเกียรติ มีนาภินิชชู, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลงโทษ, น.305.

¹⁰ ไกรฤกษ์ เกษมลันต์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288-366, น.219.

พฤติกรรมเป็นรายๆไป คือ ถ้าเก็บเอาไปโดยรู้หรือควรรู้ว่าทรัพย์นั้นเจ้าของกำลังติดตามหรือจะติดตามเพื่อเอาคืนเป็นลักษณะทรัพย์ถาวรหรือไม่มีเหตุอันควรรู้เป็นยกยอกทรัพย์สินหาย เช่น รถห้ารค่าว่าทำให้เป็นทรัพย์น้ำ 1 กระบวนการทำภาระ 2 ครั้งไม่พบ จึงไปแจ้งความที่อำเภอต่อมาค่าวันเดียวกันนั้นเอง จำเลยไปงมาเป็นนั้นหมายเลี้ยงแสดงว่าจำเลยรู้หรือควรรู้ว่ารถห้ารค่าวันจะมีอยู่แล้วถือโอกาสตอนปลดผู้คนไปงมาเป็นที่อยู่ในระหว่างเจ้าของกำลังติดตามเพื่อเอาคืน จึงผิดฐานลักษณะทรัพย์ ซึ่งกล่าวได้ว่าถ้ามาหาครั้งที่ 3 จะพบเป็นได้¹¹ ถือได้ว่ามีเหตุขาดจากการยืดถือปืนเป็นเพียงชั่วคราว เท่านั้น

2.2 ความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 บัญญัติว่า ผู้ใดครอบครองทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เปียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำการผิดฐานยกยอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000.-บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าทรัพย์นั้นได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด เพราะผู้อื่นส่งมอบให้โดยลำดับผิดไปด้วยประการใด หรือเป็นทรัพย์สินหายซึ่งผู้กระทำการผิดเก็บได้ ผู้กระทำการต้องระวางโทษจำคุก 1 ปี 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 3,000.-บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ผู้ที่เก็บของตกหายได้ไม่ส่งคืนเจ้าของ)

โดยการเอาทรัพย์ของผู้อื่นที่ตกหายไปโดยที่ผู้เก็บได้ไม่ยอมมอบคืนแก่เจ้าของ ผู้ที่เก็บได้มีความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหายและต้องรับโทษทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 วรรคสอง ซึ่งทรัพย์สินหาย¹² คือทรัพย์ที่มีเจ้าของแต่เจ้าของไม่รู้ว่าทรัพย์สินนั้นตกหายที่ได้เพราไม่ทราบสถานที่ที่ตกหาย จึงถือได้ว่าการครอบครองหลุดออกจากตัวเจ้าของแล้วเมื่อของตกหาย ผู้ที่เก็บได้ถือว่าเป็นผู้ที่เข้าครอบครองทรัพย์สินที่ตกหายถ้าเปียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนเองหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต¹³ ต้องรู้ไว้ว่าทรัพย์สินหายไม่ใช่ทรัพย์ไม่มีเจ้าของแต่เป็นทรัพย์ที่เจ้าของกำลังติดตามหาอยู่¹⁴ เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 324/2491 ผู้โดยสารล้มผ้าขาวม้า 1 ผืน ไว้ในรถสามล้อ คนขับรถไม่รู้ว่าของใครมาล้มไว้เมื่อใดจึงเก็บเอาไว้เลี้ยง เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหายเทียบกับ คำพิพากษาฎีกาที่ 1745/2514 ผู้เลี้ยงหายกับคนกลองยาไว้ดินพิธีอุปสมบท คนกลองยาเล่นกลองยาบนศาลากลางผู้เสียหายและญาติ ต่อมากลองยาลงจากศาลากล่องยาวนานน่า闷 โดยมีผู้เสียหายเดินตามไปผู้เสียหายไปได้ 2 เส้น รู้สึกตัวว่าสายร้อยข้อมือหงายคำหงายจึงกลับขึ้นไปหานศาลาประภากล่องยาวนานน่า闷 คดีนี้ได้รับความสนใจอย่างมาก จึงมีการดำเนินคดีอย่างต่อเนื่อง ต่อมาศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยรับโทษจำคุก 2 ปี ซึ่งเป็นพิษต่อสุขภาพของจำเลย ทำให้จำเลยต้องรับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งสามารถกลับมาใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวได้ จึงถือเป็นคดีที่มีผลต่อสังคมอย่างมาก

¹¹ เกียรติชจร วัฒนสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 3, น.30-31.

¹² ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลุทธิ, น.365.

¹³ เกียรติชจร วัฒนสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 3, น.173-178.

¹⁴ ไกรฤกษ์ เกษมลันต์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288-366, น.371.

2.3 การที่จะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หรือยกยกอกรหัพย์สินหายนั้น จะต้องมีการนำข้อเท็จจริงแต่ละกรณีที่เกิดขึ้นมาเพราะคำพิกาข้ามวิถีก้าแต่ละเรื่องยังต้องอาศัยข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี เพราความผิดฐานลักทรัพย์เป็นเรื่องที่เจ้าของกำลังติดตามหาแล้วผู้เก็บของหายได้รู้ว่ากำลังตามหาอยู่ แต่ยกยกอกรหัพย์สินหายต้องเป็นเรื่องที่เจ้าของไม่รู้ว่าของหายที่ไหนและไม่ได้รู้ว่าจะติดตามของหายได้ที่ใด

ข้อสังเกต

แม้ว่าจะมีกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิของผู้เก็บของหายได้ก็ตาม แต่เมื่อมีข่าวการเก็บของหายได้แล้ว ยังมีกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินที่หายให้ร่วงวัลผู้ที่เก็บได้น้อยกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยไม่มีการจ่ายรางวัลตามกฎหมายกำหนดซึ่งสื่อมวลชนก็ไม่ได้นอกใจเรื่องนี้ด้วย ส่วนนักกฎหมายก็มองว่าเป็นเรื่องที่ไม่มีสิ่งใดแปลกใหม่จนมีได้มุ่งเน้นให้ความรู้ที่เป็นเรื่องทั่วไปอย่างนี้ ต้องมีการส่งเสริมให้ความรู้ที่เป็นกฎหมายเบื้องต้นให้ประชาชนทั่วไปได้รู้ถึงสิทธิของตนที่ควรมีควรได้ตามกฎหมายด้วย “ไม่มองข้ามสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นว่าธรรมดaicในส่ายตาเรา แต่ไม่ใช่เรื่องธรรมดาง่ายที่จะรับคนอื่น ส่วนสำคัญ คือบุคคลทั่วไปไม่ทราบว่าจากคือธรรมในการเก็บของหายได้ต้องส่งคืนเจ้าของแล้ว ยังต้องรับผิดตามกฎหมาย คือ ประมวลกฎหมายอาญาด้วย เพื่อส่งเสริมทั้งความรู้และคุณธรรมสร้างจิตสำนึกดีๆ ให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะของโศร ใจกรรภ ดังนั้นควรให้ผู้อ่านตัดสินใจเอาเองว่าเมื่อพบทรัพย์สินหายควรเก็บไว้เป็นของตัวเอง หรือส่งคืนเจ้าของดีกว่า

บรรณาธิการ

เกียรติชร วัฒสวัสดิ์. (2550). กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม ๓. กรุงเทพฯ : จิรัชการพิมพ์.

ไกรฤทธิ์ เกษมลัตน์. (2550). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๔-๓๖๖. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักอุปกรณ์คึกขากกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ทวีเกียรติ มีนาikanizzi. (2551). คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลงโทษ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

บัญญัติ ลุชีวะ. (2550). คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : พลสยาม พริ้นติ้ง (ประเทศไทย).

ประมูล สุวรรณศร. (2545). อธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์. กรุงเทพฯ : นิติบรรณาการ.

เสนีร์ ปราโมช. (2551). อธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายลักษณะทรัพย์. กรุงเทพฯ : พลสยาม พริ้นติ้ง (ประเทศไทย).